

Тому ми більш детально ознайомились із комп'ютерною залежністю. Визначили що вона саме більше виникає особливо у підлітків. Причин виникнення комп'ютерної залежності у підлітків було багато. Ми ознайомилися лише з основним, до них відносять такі: мало приділяли увагу батьки дитині, скромність, тощо.

Література

1. Галузяк В. М., Сметанський М.І., Шахов В.І. Педагогіка: Навчальний посібник. 5-е вид., випр. і доп. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. 400 с.
2. Ізбаш С.С. Реалізація творчих проєктів у навчальному процесі сучасної школи. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. 2010. №5. С. 92-97
3. Вплив комп'ютера на здоров'я дитини. URL: <https://www.teentor.com/ua/articles/vplyv-komputera-na-zdorovja-dytyny.htm>
4. Йохна М.А., Стадник В.В. Навчальний посібник: Економіка і організація інноваційної діяльності. Київ, 2005. 400 с.
5. Зиньковська З.О. Психолого-педагогічні аспекти використання мультимедійних засобів навчання. *Класному керівнику для роботи*. 2013. № 7(55). С. 6-12.
6. Комп'ютерна залежність. URL: <https://www.bdut.org.ua/psyholoh/kompjuterna-zalezhnist/>
7. Караковский В. А. Статья человеком. Общечеловеческие ценности – основа целостного учебно-воспитательного процесса. Москва, 1993. 103 с.
8. Комп'ютерна залежність у підлітків: як лікувати? URL: <https://ekit.org.ua>
9. Психологічні вправи для тренінгів. URL: <http://psyslist.net>

ДІАГНОСТИКА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Ковальова-Гончарюк Л. О.
*Аспірант кафедри педагогіки,
професійної освіти та управління освітніми закладами
Науковий керівник – проф. Фрицюк В. А.*

Інструментальне виконавство є невід'ємним елементом педагогічної творчості педагога-музиканта. Надзвичайно важливе значення інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва, з одного боку, і недостатня спрямованість на її формування в процесі професійної підготовки, з іншого, доводить необхідність цілеспрямованого дослідження цієї проблеми.

Для з'ясування вихідного рівня інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва варто провести діагностику цієї якості. Діагностування інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва доцільно здійснювати за виокремленими компонентами (мотиваційно-ціннісним, інформаційно-когнітивним, операційно-діяльним, емоційно-особистісним).

Для з'ясування початкового рівня сформованості інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва нами було проведено констатувальний етап педагогічного експерименту. В ньому взяли участь 104 студенти, які навчаються за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне

мистецтво) у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського та Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Сформованість інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва за мотиваційно-ціннісним компонентом оцінювалася за результатами спостереження, анкетування, експертного оцінювання, опитувальника спрямованості студентів на формування інструментально-виконавської майстерності, тесту «Мотивація професійної діяльності» (методика К. Замфір у модифікації А. Реана), тесту «Ціннісне ставлення до інструментально-виконавської діяльності» (модифікація тесту В. Петрушина). Для визначення сформованості кожного показника цього критерію експерти, зокрема, оцінювали 1-2 балами – низький рівень, 3-4 – середній рівень, 5-6 – високий рівень, зважаючи на різний ступінь виявлення того чи іншого показника. Загальний бал було розраховано як середнє арифметичне між чотирма показниками цього критерію.

На початку діагностики з метою з'ясування спрямованості майбутніх учителів музичного мистецтва на формування інструментально-виконавської майстерності було використано авторський опитувальник.

До нього входить низка запитань і запропоновані варіанти відповідей, які потрібно було обрати. Зокрема, на запитання «Що спонукає Вас до навчання в обраному Вами закладі вищої освіти на факультеті, що готує майбутніх учителів музичного мистецтва?» 24 % опитаних відповіли «хочу стати хорошим учителем музичного мистецтва»; 8 % відповіли «хочу підвищити рівень власної інструментально-виконавської майстерності»; 11 % – «хочу отримати диплом про вищу освіту»; 26 % – «хочу здобути нові знання та навички у сфері музичного мистецтва»; 14 % – «хочу ствердитися як особистість».

На запитання «Чого, на Вашу думку, не вистачає для того, щоб у навчальному закладі забезпечити більш якісну організацію освітнього процесу з підготовки компетентних фахівців у сфері музичного мистецтва?» 8 % опитаних відповіли «змінити систему організації навчального процесу»; 4 % – «використовувати більше сучасних інтерактивних форм та методів»; 17 % – «виділити більше годин на вивчення фахових предметів»; 12 % – «мій заклад освіти повністю забезпечує організацію освітнього процесу з підготовки компетентних фахівців»; 10 % – «більше уваги приділити формуванню інструментально-виконавської майстерності студентів».

У контексті дослідження нам цікаво було знати думку студентів щодо такого запитання: «Що, на Вашу думку, сприятиме більш активному формуванню інструментально-виконавської майстерності?». Зазначимо, що 13 % опитаних зазначили необхідність зміни форм проведення індивідуальних занять з основного музичного інструмента; 5 % наголосили на створенні інноваційного освітнього середовища; 4 % – на вдосконаленні науково-методичного забезпечення педагогічного процесу; 2 % – на забезпеченні зворотного зв'язку під час практичних занять; 11 % вважає важливим підбір навчальних завдань, які б стимулювали та мотивували студентів до розвитку власної інструментально-виконавської майстерності.

На запитання «Чи вважаєте Ви себе готовими до інструментально-виконавської діяльності?» 6 % опитаних відповіли «мені достатньо отриманих знань для майбутньої роботи учителя музичного мистецтва»; 26 % – «мені потрібно ще

підвищити свою інструментально-виконавську майстерність»; 22 % – «мені бракує педагогічних і методичних умінь»; 35 % – «мені не вистачає досвіду виконавської діяльності»; 41 % – «мені бракує практичних навичок самостійного відбору музичних творів для уроків музичного мистецтва».

Важливими для подальшого планування експериментальної роботи були відповіді студентів на запитання «Оцініть значення інструментально-виконавської майстерності у формуванні вашої професійної компетентності як учителя музичного мистецтва». Позитивно, що 45 % студентів стверджують, що «інструментально-виконавська майстерність є необхідною основою для професійної діяльності учителя музичного мистецтва»; 13 % вважає, що «інструментально-виконавську майстерність можна застосовувати як допоміжний засіб у підготовці вчителів музики»; водночас, 2% опитаних відповіли, що «інструментально-виконавська майстерність не є важливою для формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва».

Результати початкової діагностики за критерієм мотиваційної готовності засвідчили наявність зв'язку між інтересом до інструментально-виконавської діяльності, потребою в самовираженні в процесі професійної (інструментально-виконавської) діяльності, ціннісними орієнтаціями у сфері музичної педагогіки та рівнем інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва, що свідчить про необхідність розроблення і впровадження спеціальних педагогічних умов.

Початкова діагностика критерію «пізнавальна готовність» відбувалася за допомогою спостереження, експертного оцінювання, аналізу результатів академічних концертів, заліків, екзаменів тощо.

Рівні сформованості інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва за операційно-діяльнісним компонентом (критерієм технологічної готовності) визначали за допомогою методів: опитування; спостереження; оцінка активності участі у музично-творчих проектах.

Сформованість інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва за емоційно-особистісним компонентом (критерієм особистісно-рефлексивної готовності) оцінювалася за результатами спостереження, анкетування, експертного оцінювання, тесту «Емоційно-вольові якості особистості», самодіагностики, тесту на визначення рівня комунікабельності (автор В. Ряховський), методики «Діагностика рівня розвитку рефлексивності» (за А.Карповим).

Узагальнені результати початкової діагностики інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва за сумою чотирьох критеріїв подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Результати початкової діагностики інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва

Рівні Групи	Високий рівень		Середній рівень		Низький рівень	
	п	%	п	%	п	%
ЕГ	3	5,8	29	55,8	20	38,4
КГ	4	7,7	29	55,8	19	36,5

Як видно з таблиці 1, в обох групах більшість майбутніх учителів музичного мистецтва мають низький та середній рівень інструментально-виконавської

майстерності. Незначний відсоток студентів продемонстрували високий рівень інструментально-виконавської майстерності вже на початку експерименту.

Статистична обробка початкових результатів діагностики за допомогою t-критерію Стьюдента (середні значення: ЕГ – 1,67, КГ – 1,73, t-статистика – 0,47, $P(T \leq t) = 0,31$) засвідчила, що на початку експерименту за узагальненими даними між експериментальною й контрольною групами немає значущої різниці.

Таким чином, результати констатувального етапу педагогічного експерименту дали змогу визначити вихідний рівень сформованості інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва й водночас обрати експериментальну та контрольну групи для формувального етапу педагогічного експерименту.

Результати констатувального етапу експерименту засвідчили, що студенти недооцінюють потенціал інструментально-виконавської майстерності, а отже, не всі прагнуть її у себе розвивати. Не завжди спостерігається у студентів націленість на виконавське самовдосконалення та мотивація до розвитку інструментально-виконавської майстерності. В окремих студентів відсутній стійкий інтерес до інструментально-виконавської діяльності, вони не відчують потреби в самовираженні в процесі професійної (інструментально-виконавської) діяльності. Студенти загалом мають адекватні ціннісні орієнтації у сфері музичної педагогіки, однак не завжди здатні усвідомлювати художню цінність музичних творів й глибоко розуміти їхній зміст. Майбутні педагоги не завжди добре володіють музично-теоретичними знаннями; не завжди також здатні пояснити засоби музично-педагогічної та інструментально-виконавської діяльності; певні утруднення вони відчують при потребі самостійно підібрати музичні твори для уроків музичного мистецтва. Також часто спостерігали недостатність техніки гри на інструменті, навичок слухового контролю, навичок самостійної роботи у різних видах інструментальної діяльності: читання з листа, акомпанемент, транспонування, ескізне опрацювання творів тощо. Якщо більшість респондентів все таки демонстрували здатність до художньо-образної інтерпретації змісту музичного твору, то в музично-теоретичному та виконавському аналізі музичного твору вони відчували труднощі. Звісно, що для більшості студентів характерним є відсутність досвіду інструментально-виконавської діяльності.

Одержані результати переконують у необхідності активного використання нових форм і методів професійної підготовки, визначення та впровадження педагогічних умов формування інструментально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Література

1. Барсукова Н. С. Педагогічні умови формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музичного мистецтва : автореф. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Мелітополь. 2015. 20 с.
2. Білецька М., Підварко Т. Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до концертно-виконавської діяльності. *Молодь і ринок*. №1 (180), 2020. С. 46-50.
3. Гур'янова Н. М. Зворська Н. А. Вдосконалення виконавської майстерності – найважливіший аспект формування музичного мислення майбутнього вчителя музики. *Музично-театральне мистецтво*. № 2. 2011. С. 176-178.
4. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста): підручник для вищих та середніх музичних навчальних закладів. Київ : Музична Україна, 2004. 290 с.

5. Карташова Ж. Формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музичного мистецтва в ансамблевому класі. Збірник наукових праць. Випуск 26 (1–2019). Частина 2. С. 90–94.
6. Михаськова М.А. Умови формування професійного досвіду музично-педагогічної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Актуальні питання мистецької педагогіки*: зб. наук. праць / гол. ред. І. М. Шоробура. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2019. Вип. 9. С.43–47.

EDUTAINMENT ЯК НОВІТНЯ ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ

Коритна Л. В.

***Студентка факультету історії, права і публічного управління
Науковий керівник – доц. Волошина О. В.***

Сьогодні ринок освітніх послуг є одним з найбільш мобільних та динамічно розвиваються. Навчальні процеси стають активнішими, а попит на нерутинні творчі навички зростає. Цілі освіти змінюються: потрібно звільнення спеціалістів-конкурентів, а пріоритети в навчанні, в яких необхідно розігрувати складні професійні ситуації, змінюються – як результат, виникає потреба в впровадженні нових ігрових прийомів та технологій освітній процес професійно-технічної освіти.

Метою статті є розгляд поняття "edutainment" як навчання через розваги в загальній системі та системі вищої освіти як ефективної технології розвитку творчого потенціалу людини.

Edutainment – це гібридна концепція англійського походження (edutainment), перекладена на українську мову за допомогою транскрипції. Цю англomовну концепцію було отримано поєднанням двох англійських слів: «освіта», навчання та «розвага» [3–5]. Як наслідок, «edutainment» – це особливий тип навчання, який полягає у розвазі та формуванні основного інтересу до предмета із задоволенням від процесу навчання та стійким інтересом до навчального процесу [5, с. 68].

Edutainment відображає взаємозв'язок між навчанням та розвагами, тобто учень зосереджується на процесі навчання, маючи при цьому розважальні цілі. Це навчальна технологія, що розуміється як поєднання сучасних технічних та навчальних засобів, заснована на концепції навчання через розваги та хобі.

Заняття та заходи з використанням освітньо-розважальних технологій можуть відбуватися не тільки в стінах навчального закладу, але і в будь-якому іншому місці, де в невимушеній обстановці можна отримати інформацію на будь-яку пізнавальну тему [6, с. 1835].

Говорячи про edutainment, часто використовується визначення "навчання як розвага", яке є ефективним вивченням світу у цікавій формі, оскільки завдяки грі ви не просто створюєте усвідомлення конкретного об'єкта, але в той же час встановлюєте емоційний зв'язок між учнем та об'єктом, що вивчається. Буквальний переклад цього терміна українською мовою може визначити поняття «грати» – передаючи одну важливу ідею, створюючи динамічні стереотипи, прецеденти, що дозволяють учням, у ситуації реального вибору, виконувати діяльність автоматично [4, с. 61]. Однак не можна стверджувати, що edutainment – це навчання та розваги, оскільки "розваги" різні автори розуміють по-різному: це гра, цифровий зміст, творчість і життя в певних ситуаціях. Отже, національні автори використовують слово «розвага» у широкому контексті: привабливість